

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž GJK utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků, odpovídají koncepci školy i skutečnosti, že na školu přicházejí kvalitní žáci a především do osmiletého gymnázia i žáci s mimořádným nadáním. Z tohoto důvodu je kladen důraz na přiměřené postupy, formy a metody jak v rovině vzdělávací, tak v rovině výchovné.

Klíčové kompetence gymnaziálního vzdělávání na GJK

Při realizaci výchovných a vzdělávacích cílů je z hlediska rozvoje jednotlivých kompetencí na GJK kladen důraz především na níže uvedené postupy:

1. Kompetence k učení

- učitelé vedou žáky k samostatné práci s informacemi (vyhledávání, zpracování, vyhodnocování různých zdrojů)
- učitelé motivují žáky k otevřenosti v oblasti poznávání, zadávají žákům problémové úkoly, vedou je k využívání odborné literatury a školní knihovny
- žáci jsou vedeni k prezentaci své práce (referáty, eseje, seminární práce, celoškolské přehlídky, pravidelná prezentace na webu atd.)
- učitelé vedou v hodinách žáky k diskusi a různým řešením

2. Kompetence k řešení problémů

- učitelé vedou žáky k hledání a formulování problémů, umožňují jim navrhnout a porovnávat různá řešení, pracovat v menších skupinách
- učitelé vedou žáky k argumentaci podložené důkazy
- učitelé podporují řešení problémů s mezioborovým přesahem, žáci se podílejí na organizaci mezioborových projektů
- žáci se zapojují do přípravy mimovyučovacíh aktivit, spoluorganizují je a vedou (pravidelný průzkum drogové situace, Symposion a další)

[...]

Formy a metody realizace ŠVP ve vztahu k rozvoji kompetencí

Při realizaci záměrů ŠVP z hlediska forem se využívají formy a metody preferující dělení žáků do menších skupin i výuku podle úrovně žáků, jejich předpokladů a zájmů. Konkrétně se jedná o:

- **vyučovací hodiny povinných předmětů** – základní forma využívající metody frontálního, skupinového i projektového vyučování, používaná ve všech předmětech studia na GJK. Pro vybrané předměty jsou žáci děleni na menší skupiny v rámci tříd (jazyky, výchovné předměty, informatika, základy společenských věd), ale i v rámci ročníku či napříč ročníky (volitelné předměty). Důraz je kladen na rozvoj kompetencí k učení, k řešení problému, kompetencí komunikativních, v ZSV pak i kompetencí občanských.
- **skupiny povinných předmětů podle úrovně a zájmu žáků** – vzhledem k organizaci výuky, která staví na volbě a zájmu žáků o jednotlivé předměty, je možné v těchto předmětech více pracovat individuálními metodami výuky. Jedná se o matematiku a cizí jazyky, kdy je dělen podle zájmu, resp. úrovně vždy celý ročník čtyřletého i osmiletého programu, dále pak o výuku estetické výchovy, kde žáci volí mezi vý-

tvárnou výchovou, hudební výchovou, komplexní estetickou výchovou či projektem hudebního souboru a pěveckého sboru Vocalissimo. Tyto formy jsou vhodné především k rozvoji kompetencí k řešení problému, ale i kompetencí k učení a komunikaci.

- **laboratorní cvičení** – malé skupiny s možností individuální či skupinové práce, s převahou rozvoje praktických dovedností, jsou vytvářeny ve všech přírodovědných předmětech především k rozvoji kompetencí k řešení problému.
- **cvičení v jednotlivých předmětech** – jedná se o skupiny vytvářené především k rozvoji kompetencí komunikativních a kompetencí k řešení problémů v předmětech český jazyk a literatura, matematika.
- **seminární forma volitelných předmětů** – s postupujícím ročníkem studia se zvyšuje počet volitelných předmětů, které pak slouží k individuální orientaci na další studium i naplnění některých průřezových témat – Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských souvislostech, Environmentální výchova. Tomu jsou přizpůsobeny i metody výuky, které staví především na samostatné či skupinové práci. Podle zaměření semináře je pak kladen důraz i na rozvoj jednotlivých kompetencí. Semináře jsou vypisovány vždy pro žáky celého ročníku bez ohledu na studijní program, v nejvyšších ročnících pak současně i pro žáky dvou ročníků.
- **jednorázové akce – diskusní akce, besedy, přehlídky, soutěže, exkurze apod.** – tvoří nedílnou součást výchovně vzdělávacího profilu školy, základní přehled je uveden v úvodní charakteristice školy. Dotváří podobu školy, nabízí žákům, velice často bez ohledu na ročník studia, možnost rozvoje kompetencí komunikativních, sociálních i občanských. Důležité je, že žáci jsou častými organizátory jednotlivých akcí (Symposion, Divadelní den, recitační přehlídky atd.).
- **kurzy** – ŠVP počítá s existencí kurzů, které slouží k naplnění obsahu a cílů některých průřezových témat, ale i jednotlivých vzdělávacích oblastí. Podle povahy pak jsou jednotlivé kurzy zaměřeny na rozvoj kompetencí k učení (adaptační kurz, jazykový kurz), kompetencí komunikativních, sociálních a personálních i kompetencí občanských (kurzy prožitkové pedagogiky GO pro 1.ročníky a primu, Zimní GO), k rozvoji různých kompetencí jsou pak využívány i sportovní kurzy.
- **dlouhodobé projekty a soutěže** – doplňují formy používané k naplnění cílů ŠVP a k rozvoji všech základních kompetencí především o aktivity dlouhodobé povahy, na nichž se podílejí žáci různých ročníků i druhů studia, někdy i různých škol, ale i absolventi školy. V současnosti se jedná o projekty dramatické výchovy (činnost několika skupin celoškolského souboru ŠOK), projekt Vocalissimo (mezinárodní pěvecký sbor za účasti 4 různých gymnázií), projekt hledání nejvšestrannějšího sportovce školy, projekt odborné povahy ve společenskovědních předmětech - Chytrá palice; žáci se zapojují a mohou rozvíjet své předpoklady i v soutěžních přehlídkách a olympiádách (SOČ, MO, FO, CHO, BiO, sportovní soutěže atd.).

Komentář:

Zpracování části „Výchovné a vzdělávací strategie“, která tvoří povinnou součást charakteristiky ŠVP, je přehledné a odpovídá struktuře ŠVP. Ke zpracování této části ŠVP škola zvolila formu textu, který je uveden v bodech.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou zformulovány ke každé klíčové kompetenci. Jednotlivé klíčové kompetence vycházející z RVP ZV a RVP G, jsou očíslovány a k nim jsou přiřazovány vhodné strategie. Strategie jsou uvozeny slovem „učitelé“ (výjimečně „žáci“ – zde jde o konkrétní činnosti, které učitelé žákům nabízejí). Toto uvozuji slovo pomáhá vhodně nasměrovat způsob formulování strategií z pozice učitele. Jde o společné postu-

py, které hodlají vyučující uplatňovat ve výuce a pomocí kterých budou utvářet a rozvíjet klíčové kompetence u žáků. Důraz je kladen na individuální přístup k žákům, respekt k jejich diferencovaným potřebám a na samostatnost žáků. Je zde rovněž zdůrazněn osobní příklad vyučujících.

Ukázka je zajímavá tím, že škola navíc zařadila část „Formy a metody realizace ŠVP ve vztahu k rozvoji kompetencí“, která upozorňuje na propojení uplatňovaných postupů ve výuce s klíčovými kompetencemi. Jde o zdůraznění některých společně uplatňovaných strategií, které se promítají do výuky jednotlivých vyučovacích předmětů.

Variabilita používaných metod a forem výuky i velká pestrost nabízených vzdělávacích aktivit umožňuje přizpůsobovat vzdělávání potřebám žáků mimořádně nadaných i handicapovaných.